

27 พ.ย. 2539

รูปแบบ หน้าที่และการผลิตดนตรีประกอบภาพยนตร์ไทย : กรณีศึกษาระหว่างปี

พ.ศ. 2516 - 2534

Form , Function and Processing of Music on Thai Films

: Case Study in 1973 - 1991

อภินันท์นาการ

จาก

มหาวิทยาลัยมหิดล

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาศิลปศาสตรมหาบัณฑิต

สาขาวิชาวัฒนธรรมศึกษา

บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหิดล

พ.ศ. 2539

กพ

กช๓๖

๒๕๓๙

Copyright by Mahidol University

39654

ชื่อวิทยานิพนธ์	รูปแบบ หน้าที่ และ การผลิตดนตรีประกอบภาพยนตร์ไทย : กรณีศึกษาระหว่างปี พ.ศ. 2516 - 2534
ผู้วิจัย	เกษมสันต์ พรหมสุภา
ปริญญา	ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต (วัฒนธรรมศึกษา)
คณะกรรมการควบคุมวิทยานิพนธ์	สุกรี เจริญสุข, กศ.บ., M.M.E., D.A. (MUSIC) ภัททिया ยิมเรวัต, M.A. , Docteur de l' EHESS โดม สุขวงศ์, นศ.บ.
วันที่สำเร็จการศึกษา	30 พฤษภาคม พ.ศ. 2539

บทคัดย่อ

ภาพยนตร์ไทยส่วนมากมักจะไม่มีการประพันธ์ดนตรีประกอบเฉพาะเรื่อง ภาพยนตร์ที่มีการประพันธ์ดนตรีประกอบมักเป็นภาพยนตร์ที่มีการลงทุนสูง และมักเป็นผลงานการสร้างของผู้กำกับภาพยนตร์ระดับคุณภาพซึ่งมีส่วนสำคัญในการผลักดันให้มีการประพันธ์ดนตรีประกอบขึ้น ผู้ประพันธ์ดนตรีประกอบภาพยนตร์ส่วนมากพัฒนาทักษะในการประพันธ์ดนตรีจากการเป็นนักดนตรีอาชีพ

จากการศึกษา รูปแบบ และหน้าที่ของดนตรีประกอบภาพยนตร์ที่สร้างขึ้นระหว่างปี พ.ศ. 2516-2354 ที่คัดเลือกมาจำนวน 22 เรื่อง พบว่า :

รูปแบบของดนตรีที่ใช้ประกอบภาพยนตร์ไทยมี 4 ลักษณะ คือ ดนตรีไทยเดิม หรือเพลงพื้นบ้านซึ่งเป็นรูปแบบของมหรสพของไทยที่มีมาอยู่เดิม ดนตรีในรูปแบบเพลงยอดนิยม ดนตรีแบบออคเตสตราซึ่งมักจะมีการผสมผสานดนตรีรูปแบบอื่น ๆ ร่วมกันไปด้วย และ ดนตรีอิเล็กทรอนิกส์ซึ่งเป็นพัฒนาการดนตรีแบบใหม่ซึ่งเป็นที่นิยมในปัจจุบัน

หน้าที่ของดนตรีประกอบภาพยนตร์ไทยแบ่งออกเป็น ดนตรีเปิดเรื่อง ดำเนินเรื่อง และปิดเรื่อง เพื่อสร้างบรรยากาศและดึงดูดความสนใจของผู้ชม สำหรับดนตรีที่ใช้ดำเนินเรื่องยังมีหน้าที่อื่น ๆ แตกต่างกันไปคือ ใช้ดนตรีดำเนินเรื่องเพื่อเสริมสร้างอารมณ์ให้กับผู้ชม เช่น อารมณ์ตื่นเต้นเร้าใจ ลึกลับน่ากลัว ความยิ่งใหญ่กล้าหาญ ความรักซาบซึ้ง สนุกสนาน พิศวงและมหัศจรรย์ ใช้ดนตรีเพื่อสร้างบรรยากาศ เพื่อเสริมบทบาทหรือบุคลิกตัวละคร ใช้ดนตรีในการเชื่อมฉาก หรือเปิด-ปิดฉาก และการใช้เพลงขับร้องสื่อสารถึงเรื่องราวและความรู้สึกตัวละคร

กระบวนการผลิตดนตรีประกอบภาพยนตร์แบ่งเป็นขั้นตอนต่าง ๆ คือการศึกษบทภาพยนตร์ การกำหนดตำแหน่งที่จะบรรจุดนตรี การจับเวลาดนตรีแต่ละตำแหน่ง การประพันธ์และเรียบเรียงเสียงประสาน การบันทึกเสียง การผสมเสียง การตัดต่อดนตรีประกอบเข้ากับภาพยนตร์ และการพิมพ์เส้นเสียงร่วมกับฟิล์มภาพยนตร์

ในปัจจุบันมีเทคโนโลยีทางคอมพิวเตอร์เข้ามามีบทบาทในการทำงานด้านนี้ เช่น เครื่องดนตรีแบบซินธิไซเซอร์ (synthesizer) และแซมเปิล (sampler) ที่ช่วยสร้างเสียงต่าง ๆ ได้มากมาย เครื่องซีควเอนเซอร์ (sequencer) ที่ใช้บรรเลงแทนนักดนตรี และเครื่องควบคุมความต่อเนื่องที่สามารถใช้ควบคุมภาพจากระบบวิดีโอเทปให้สามารถเล่นไปพร้อมกับดนตรีประกอบภาพยนตร์ได้ ผู้ประพันธ์ดนตรีประกอบภาพยนตร์ไทยส่วนใหญ่จึงนิยมใช้เครื่องดนตรีอิเล็กทรอนิกส์ในการประพันธ์ เพราะสามารถใช้ได้สะดวกและประหยัดค่าใช้จ่าย

The computer, in particular, has played a crucial role in the production of film music. Synthesizers and samplers , for instance, are used to create a wide variety of musical textures. The sequencer is able to replace musicians while the synchronizer can fit video from VCR to the music. With the advent of this technology, a number of composers are inclined to use electronic instruments in composing film scores. Convenience and economy are the obvious merits of such technological wizardry.

